

Carlo Collodi

AVENTURILE LUI PINOCCHIO

București
2019

CUPRINS

Cronologie	5
Capitolul I. Moș Cireașă găsește o bucată de lemn neobișnuită	7
Capitolul II. Geppetto face o păpușă minunată	10
Capitolul III. Numele păpușii este Pinocchio	14
Capitolul IV. Pinocchio îl întâlnește pe greierul vorbitor	19
Capitolul V. Pinocchio face o omletă ciudată	22
Capitolul VI. Picioarele lui Pinocchio sunt arse complet	25
Capitolul VII. Geppetto îi dă păpușii de mâncare	27
Capitolul VIII. Geppetto își vinde haina pentru a cumpăra un abecedar	31
Capitolul IX. Pinocchio își vine abecedarul pentru a vedea un spectacol	35
Capitolul X. Păpușile din spectacol îl întâmpină pe Pinocchio	39

Capitolul XI. Păpușarul strănută și îl crută pe Pinocchio	43
Capitolul XII. Mâncătorul-de-Flăcări este generos	47
Capitolul XIII. Pinocchio și tovarășii lui se opresc la hanul La racul roșu	53
Capitolul XIV. Păpușa cade în mâinile tâlhărilor	58
Capitolul XV. Pinocchio este spânzurat	63
Capitolul XVI. Fata cea frumoasă cu părul albăstrui	67
Capitolul XVII. Pinocchio mănâncă puțin zahăr și spune o minciună	72
Capitolul XVIII. Câmpul Minunilor	79
Capitolul XIX. Pinocchio este jefuit	85
Capitolul XX. Pinocchio pornește spre casa zânei	90
Capitolul XXI. Țăranul și câinele lui de pază	94
Capitolul XXII. Pinocchio îi prinde pe hoți	97
Capitolul XXIII. Pinocchio este lăsat de unul singur	101
Capitolul XXIV. Insula albinelor	108
Capitolul XXV. Pinocchio promite să fie bun și silitor	115
Capitolul XXVI. Pinocchio merge să vadă balena	119
Capitolul XXVII. Pinocchio se încăieră într-o bătaie generală	123

Capitolul XXVIII. Pinocchio este în pericol să fie prăjit	130
Capitolul XXIX. Pinocchio se întoarce la zână	136
Capitolul XXX. De ce nu s-a ținut nicio petrecere	145
Capitolul XXXI. Păpușa pornește către Țara Jocurilor	151
Capitolul XXXII. Pinocchio se transformă într-un măgar adeverat	159
Capitolul XXXIII. Pinocchio devine un măgăruș de circ	166
Capitolul XXXIV. Pinocchio este înghițit de balena îngrozitoare	176
Capitolul XXXV. Tatăl și fiul, din nou împreună	185
Capitolul XXXVI. În cele din urmă, Pinocchio devine un băiat adeverat	191

Respect pentru nume și cărți

1853 – Înca asistat de unchiul său paternal, preia ziarul de teatru „La Scaramuccia“, după ce lucrează la teatru, unde scrie câteva comedii și o dramă.

1857–58 – Duce o viață dezordonată, căzând în patima jocurilor și a băuturii. Publică romanul „Misterele din Florența“.

1860 – Este numit censor teatral. Se semnează pentru prima dată sub pseudonimul de Carlo Collodi, pe care îl va prețui mereu, un tribut adus mamei și țării sale.

1861–63 – Viața sa dezordonată continuă. Apar primele probleme de sănătate, iar medicii îi interzic să fumeze și să bea. De asemenea, suferă de mania persecuției.

1864 – În numele fratelui său Paolo, care se bucură acum de o poziție bună în serviciul marchizului Ginori, este numit secretar de clasă secundară la Prefectura Florenței. Salariul decent și noile responsabilități îl determină să renunțe încet-încet la viața sa dezordonată.

1875 – Publică o carte educativă pentru copii: „Giannettino“. Editorul Poggi îl răsplătește cu 500 de lire pentru o ediție de trei mii de exemplare. Succesul rapid al cărții îl determină să scrie alte astfel de lucrări.

1881–1883 – publică în serie „Povestea unei păpuși“ (titlul a fost ulterior schimbat în „Aventurile lui Pinocchio“), la editura Felice Paggi, cu ilustrații de E. Mazzanti. Este răsplătit cu cinci sute de lire pentru prima ediție de trei mii de exemplare. La invitația lui Martini, preia Jurnalul pentru Copii pe care-l ține până în 1885.

1885 – Publică „Abacul lui Giannettino“, pentru clasele primare și „Călătoria lui Giannettino“.

1886 – Moare mama sa, Angolina Orzali, pe care a iubit-o foarte mult.

1890 – Carlo Collodi se stinge din viață pe 26 octombrie în locuința unde stătea cu fratele său, Paolo.

CAPITOLUL I

*Moș Cireașă găsește
o bucată de lemn neobișnuită*

A fost odată ca niciodată ...

– Un împărat! vor striga micuții mei cititori.

Nu, copii, vă înselați! A fost odată ca niciodată o bucată de lemn.

Acest lemn nu era de preț; era un buștean obișnuit, precum cei care sunt arși iarna în sobă sau în cămin pentru a încălzi odaia.

Nu vă pot spune cum, dar, într-o bună zi, această bucată de lemn ajunse în atelierul unui tâmplar bătrân pe nume Antonio. Însă toți îi spuneau Moș Cireașă, pentru că vârful nasului îi era roșu și lucios ca o cireașă coaptă.

De îndată ce Moș Cireașă văzu bucată de lemn, fața i se lumină de bucurie. Frecându-și mâinile de mulțumire, murmură în barbă:

– Bușteanul ăsta a picat la țanc! Este numai bun pentru piciorul unei mese.

Spunând acestea, luă un topor ascuțit ca să îndepărteze scoarța. Dar, când să lovească, auzi o voce subțire zicând:

— Nu da aşa de tare!

Închipuiți-vă uimirea bătrânlui Moș Cireașă!

Se uită însă păimântat prin cameră să vadă de unde s-ar fi putut auzi vocea subțire, dar nu văzu pe nimeni! Se uită sub masa de lucru — nimeni; se uită într-un dulap care era, de obicei, închis — nimeni; se uită într-un coș cu așchii și rumeguș — nimeni; deschise până și ușa atelierului și aruncă o privire în stradă — nu era nimeni.

Cine putea să fie, atunci?

— Aha, am înțeles! spuse râzând și scărpinându-și perua. Vocea era doar în mintea mea. Hai, la treabă!

Ridicând încă o dată toporul, dădu o lovitură năprasnică bușteanului.

— Au! Au! M-ai lovit! se plânse aceeași voce subțire.

De data asta, Moș Cireașă rămase împietrit. Ochii și gura i se căscară de spaimă, iar limba îi atârna acum până la bărbie. De îndată ce-și reveni, Moș Cireașă se întrebă, bâlbâindu-se și tremurând încă de frică:

— Dar de unde să vină vocea asta subțire care spune „Au! Au!“? Totuși, nu e nimeni aici. Se poate ca bucata asta de lemn să fi învățat să plângă

și să se tânguiască întocmai ca un copil? Nu se poate. Bucata asta de lemn este un buștean pentru foc, la fel ca toți ceilalți, și va ajunge pe foc pentru a fierbe o oală de fasole. Atunci? Oare se ascunde cineva înăuntru? Ei bine, dacă este cineva înăuntru, cu atât mai rău pentru el. I-arăt eu lui!

Spunând asta, Moș Cireașă apucă bucata de lemn și începu să o lovească fără milă de pereții odăii.

Apoi se opri să vadă dacă vocea subțire îi mai spune ceva. Ascultă două minute — nimic; ascultă cinci minute — nimic; zece minute — tot nimic.

— Aha, am înțeles, își zise el din nou, chinindu-se să râdă și ciufulindu-și perua. Vocea subțire care spune „Au! Au!“ e doar în mintea mea! Înapoi la treabă.

După tot ce se se întâmplase, însă, Moș Cireașă era destul de speriat și, astfel, ca să prindă curaj, începu să cânte.

După ce lăsa toporul deoparte, luă rindeaua ca să netezească și să şlefuiască lemnul. Dar, în timp ce lucra, auzi aceeași voce subțire chicotind:

— Oprește-te! Mă gâdili!

De data aceasta, bietul Moș Cireașă se prăbuși de parcă ar fi fost fulgerat. Când, într-un sfârșit, deschise ochii, se trezi întins pe podea.

Chipul i se schimbase. De spaimă, până și vârful nasului, în loc să fie stacojiu, cum era de obicei, devenise galben ca ceară.

CAPITOLUL II

Geppetto face o păpușă minunată

In acea clipă, cineva bătu la ușă.

— Intră, spuse tâmplarul, fără a avea putere să se ridice.

Fără întârziere, un bătrânel vioi intră în atelier. Numele lui era Geppetto, dar copiii din împrejurimi, când voiau să-l necăjească, îl strigau Mămăligă, pentru că peruca lui era galbenă ca o mămăligă. Dar vai și amar de cei care-l strigau așa, căci se infuria foarte tare de fiecare dată când își auzea porecla.

— Bună ziua, meștere Antonio, spuse Geppetto. Ce faci acolo, întins pe podea?

— Învăț furnicile să citească.

— Spor la treabă!

— Ce te-a adus pe-aici, vecine Geppetto?

— Picioarele m-au adus. Meștere Antonio, am venit să-ți cer o favoare.

— Iată-mă, la dispoziția dumitale, răspunse tâmplarul ridicându-se.

— Azi-dimineață mi-a venit o idee.

— Și anume?

— M-am gândit să fac o păpușă — o păpușă nemaipomenită, care să știe să danseze, să facă giumberșlucuri și salturi ca un acrobat. Aș călători cu ea prin lume ca să câștig o bucată de pâine și un pahar de vin. Ce părere ai?

— Bravo, Mămăligă! strigă vocea subțire.

Nu era cu putință, din nou, să spui de unde venea ea.

Auzindu-se strigat „Mămăligă“, Geppetto se făcu roșu ca focul și, întorcându-se spre tâmplar, spuse furios:

— De ce m-ai insultat?

— Cine te-a insultat?

— Mi-ai zis Mămăligă!

— Ba n-am zis nimic.

— Vrei să spui că eu singur mi-am zis Mămăligă? Tu ai fost!

— Ba nu!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

Pe măsură ce se infuriau tot mai tare, cuvintele celor doi vecini devineau ocări, și, astfel, nu trecu mult și se năpustiră unul asupra celuilalt, mușcându-se și zgâriindu-se.

Când isprăviră, meșterul Antonio ținea în mână peruca galbenă a lui Geppetto, iar Geppetto descoperi că ținea între dinți peruca sură a tâmplarului.

— Dă-mi înapoi peruca! strigă meșterul Antonio.

— Iar tu dă-mi-o pe a mea și hai să ne împăcăm.

Cei doi bătrânei, primindu-și fiecare peruca, își strânseră mâinile și jurară să rămână prieteni toată viața.

— Ei bine, Geppetto, spuse tâmplarul, vrând să-i arate că s-au împăcat, cu ce te pot ajuta?

— Vreau o bucată de lemn ca să fac păpușa. Ai vreun buștean?

Nerăbdător să-l ajute, meșterul Antonio se duse degrabă la masa de lucru și apucă bucată de lemn care îl însăpațăsează de tare. Însă, chiar în clipa în care voia să i-o înmâneze prietenului său, bucată de lemn se zgâltăi, se smulse aprig din mâinile meșterului și se izbi cât putu de tare de fluierul piciorului bietului Geppetto.

— Au! Așa știi tu să faci cadouri, meștere Antonio? Aproape că m-am schilotit!

— Îți jur că n-am făcut-o eu!

— Vrei să spui că m-am lovit singur?

— Numai lemnul e de vină!

— Știu că lemnul e de vină, dar tu m-ai lovit cu el!

— Nu te-am lovit!

— Mincinosule!

— Geppetto, nu mă ocărî, căci altfel îți spun Mămăligă!

— Măgarule!

— Mămăligă!

— Maimuțoiule!

— Mămăligă!

— Babuinule!

— Mămăligă!

Auzindu-se strigat, pentru a treia oară, Mămăligă, Geppetto, înfuriat la culme, se năpusti asupra tâmplarului, și se mai bătură o dată.

Când isprăviră, meșterul Antonio mai avea două zgârieturi pe nas, iar Geppetto, doi nasturi rupti la haină. Încheindu-și socotelile, cei doi își strânseră mâinile și jurară din nou să rămână prieteni toată viața.

Geppetto îi mulțumi meșterului și, luând bucată de lemn, porni, șchiopătând, înapoi spre casă.

CAPITOLUL III

Numele păpușii este Pinocchio

Geppetto trăia într-o odaie mică, la parter, chiar sub scară. Mobila din cameră era modestă – un scaun șubred, un pat mic și o măsuță joasă ca vai de ea. În capătul camerei părea că arde un foc în cămin, dar focul era, de fapt, pictat pe perete. Deasupra era zugrăvită o oală care fierbea încet și din care ieșeau aburi care păreau foarte reali.

Odată întors acasă, Geppetto își scoase uneltele și începu să cioplească păpușă.

„Ce nume să-i pun?“ se întrebă el. „Cred că o să-i spun Pinocchio. E un nume care o să-i aducă noroc. Am cunoscut odată o familie cu numele Pinocchio. Pinocchio era tatăl, mama era Pinocchia, iar copiii se numeau Pinocchi, și toți s-au descurcat destul de bine. Cel mai bogat dintre ei a ajuns cerșetor.“

Mulțumit că găsise un nume pentru păpușă lui, Geppetto se apucă de lucru cu mare râvnă. Mai întâi ciopli părul, fruntea și ochii.

Închipuiți-vă surpriza lui Geppetto când văzu că ochii păpușii, pe care tocmai îi sculptase, se mișcă și se uită fix la el!

Înfuriat, Geppetto spuse cu năduf:

– Ochi de lemn, de ce vă uitați la mine?

Nu primi niciun răspuns.

Apoi, Geppetto începu să-i cioplească nasul, dar nu termină bine, că acesta și începu să crească. Si crescă, crescă, crescă, până când devine un nas uriaș, care părea că nu se mai termină.

Bietul Geppetto încercă să-l scurteze, dar, cu cât încerca să taie din el, cu atât nasul cel obraznic se lungea și mai mult!

Gura nici nu era sculptată în întregime, că și începu să râdă și să se amuze pe seama lui.

– Nu mai râde! îl mustră Geppetto, dar părea că vorbește cu pereții. Încetează, îți spun!

Atunci gura se opri din râs, dar scoase limba cât putu de mult.

Geppetto, prefăcându-se că nu vede, își continua lucrul. După ce termină de cioplit gura, făcu bărbia, gâtul, umerii, burta, brațele și mâinile.

Nu-i terminase bine mâinile, că Geppetto își și simți peruca smulsă de pe cap. Se întoarse și ce văzu? Peruca lui blondă se găsea în mâinile păpușii.

– Pinocchio! Dă-mi peruca înapoi!

Dar, în loc să-i dea înapoi peruca, Pinocchio și-o puse pe cap, aproape sufocându-se cu ea.

Purtarea aceasta obraznică l-a întristat foarte tare pe Geppetto, cum nimic până atunci nu o mai făcuse.

— Strengarule, spuse el. Nici nu te-am isprăvit, și deja ești lipsit de respect față de tatăl tău! Nu e bine, băiatul meu!

Și își șterse o lacrimă.

Mai rămăseseră gambele și gleznele.

Când termină și labele picioarelor, Geppetto primi o lovitură drept în nas.

„E numai vina mea!” își spuse el. „Trebua să mă gândesc la asta înainte! Acum e prea târziu!” Apoi luă păpușa de mâna și o puse pe podea ca să înceată să meargă.

La început, picioarele lui Pinocchio erau întepenite și nu se puteau mișca, dar, ținându-l de mâna, Geppetto îl învăță cum să pună un picior în fața celuilalt.

Odată ce picioarele i se dezmorțiră, Pinocchio începu să meargă singur și să alerge prin cameră. Apoi, observând că ușa de la intrare era deschisă, o zbughi pe ușă și o luă la goană pe stradă.

Bietul Geppetto se duse după el, dar nu putu să-l prindă, căci, acum, strengarul de Pinocchio alerga ca un iepure prin față lui, iar tropăitul picioarelor de lemn pe pavajul străzii făcea zgomotul a douăzeci de perechi de saboți deodată.

— Oprîți-l! Oprîți-l! striga Geppetto. Dar oamenii, văzând o păpușă de lemn alergând ca vântul și ca gândul pe stradă, rămaseră înmărmuriți; apoi izbucniră în râs, și râdeau, râdeau întruna.

Din fericire, apăru un polițist care, auzind larma, crezu că un mânz scăpase din mâinile stăpânului. Cu mult curaj, polițistul se opri în mijlocul drumului, cu picioarele depărtate, și aștepta să apară mânzul ca să-l prindă și să preîntâmpine astfel nenorociri mai mari.

Pinocchio văzu polițistul în fața lui și încercă să-l ia pe nepregătite, trecându-i printre picioare.

Polițistul, fără să se clintească, îl înșfăcă pe Pinocchio de nas – era un nas imens, atât de lung, încât părea anume făcut pentru ca polițiștii să-l poată înhăta – și i-l dădu lui Geppetto. Ca să-l pedepsească, Geppetto vră să-l tragă pe Pinocchio de urechi. Dar imaginați-vă surpriza lui Geppetto când nu i le găsi! Si știți de ce? Pentru că, în graba cu care îl cioplise, uitase să i le facă.

Așa că Geppetto îl apucă de guler și, în timp ce îl ducea spre casă, ii spuse, dând amenințător din cap:

— Așteaptă doar să ajungem acasă! Te învăț eu minte!

Când auzi cuvintele lui Geppetto, Pinocchio se aruncă la pământ și nu mai vră să facă niciun pas. Imediat, în jurul lor se adunară o mulțime de curioși.